

Tiedebarometri 2022

lisäaineistoa

Tiedebarometri on Tieteen tiedotus ry:n teettämä kysely, joka kartoittaa suomalaisten suhdetta tieteeseen. Barometri on julkaistu vuodesta 2001 lähtien kolmen vuoden välein. Vuoden 2022 kyselyn toteutti Kantar Public.

Tiedebarometri 2022 julkaistiin 16.11.2022. Se koostuu kahdesta julkaisusta. *Tiedebarometri 2022* sekä täydentävästä, verkossa julkaistavasta lisäaineistosta (tämä julkaisu). Myös barometrin kysymykset löytyvät verkosta, samoin kuin aikaisemmat barometrit (www.tieteentiedotus.fi). Barometrin data-aineisto liitetään osaksi Tietoarkistoa (<https://www.fsd.tuni.fi/fi/>).

Tässä lisämateriaalissa on tietoaaineistoa seuraavista kysymyksistä:

<i>Tieteen kiinnostavuus verrattuna eräisiin muihin asioihin väestötasolla</i>	3
<i>Tiedettä ja sen kehitystä koskevan tiedon tärkeimmät lähteet iän mukaan</i>	4
<i>Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus puoluekannan mukaan</i>	5
<i>Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus: yliopistot ja korkeakoulut</i>	6
<i>Tieteeseen tunnetun luottamuksen väestökohtainen tarkastelu</i>	7
<i>Koronaepidemian vaikutus luottamukseen yleensä ottaen tiedettä ja tutkimusta kohtaan. Väestökohtainen tarkastelu</i>	8
<i>Koronaepidemian vaikutus luottamukseen tutkijoita kohtaan. Väestökohtainen tarkastelu</i>	9
<i>Arvioita erinäisiin tieteen luotettavuutta koskeviin väitteisiin puoluekannan mukaan</i>	10
<i>Arvioita erinäisiin tieteen tilaa koskeviin väitteisiin puoluekannan mukaan</i>	11
<i>Arvio tieteen ja tutkimuksen tilasta: tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille. Väestökohtainen tarkastelu</i>	12
<i>Arvio tieteen ja tutkimuksen tilasta: tutkimusrahoituksen riittävyys. Väestökohtainen tarkastelu</i>	13
<i>Arvio tieteen ja tekniikan vaikutuksista arkielämään tulevaisuudessa. Väestökohtainen tarkastelu</i>	14
<i>Arvio väitteestä: tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti. Väestökohtainen tarkastelu</i>	15
<i>Arvioita tieteen ja arkielämän välisistä suhteista</i>	16
<i>Arvio väitteestä: tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ole ristiriidassa keskenään. Väestökohtainen tarkastelu</i>	17
<i>Arvio väitteestä: ns. kansanparantajat omaavat taitoja ja tietoja, joita lääketieteellä ei ole. Väestökohtainen tarkastelu</i>	18
<i>Rokotuksia koskevia mielipiteitä</i>	19
<i>Mielipiteitä rokotuksista: mielestäni jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselle ja lapselleen. Väestöpohjainen tarkastelu</i>	20
<i>Mielipiteitä rokotuksista: rokotusten vaaroista ja haittavaikutuksista puhutaan liian vähän. Väestöpohjainen tarkastelu</i>	21

Mielipiteitä rokotuksista: rokotuksia annetaan vain siksi, että ne ovat lääketieteellisyydelle suurta bisnestä.

Väestöpohjainen tarkastelu 22

Tieteen ja politiikan väliseen suhteeseen liittyviä arvioita puoluekannan mukaan 23

Arvio tieteen ja politiikan välisestä suhteesta: tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan. Väestökohtainen tarkastelu 24

Arvio tieteen ja politiikan välisestä suhteesta: politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin. Väestökohtainen tarkastelu 25

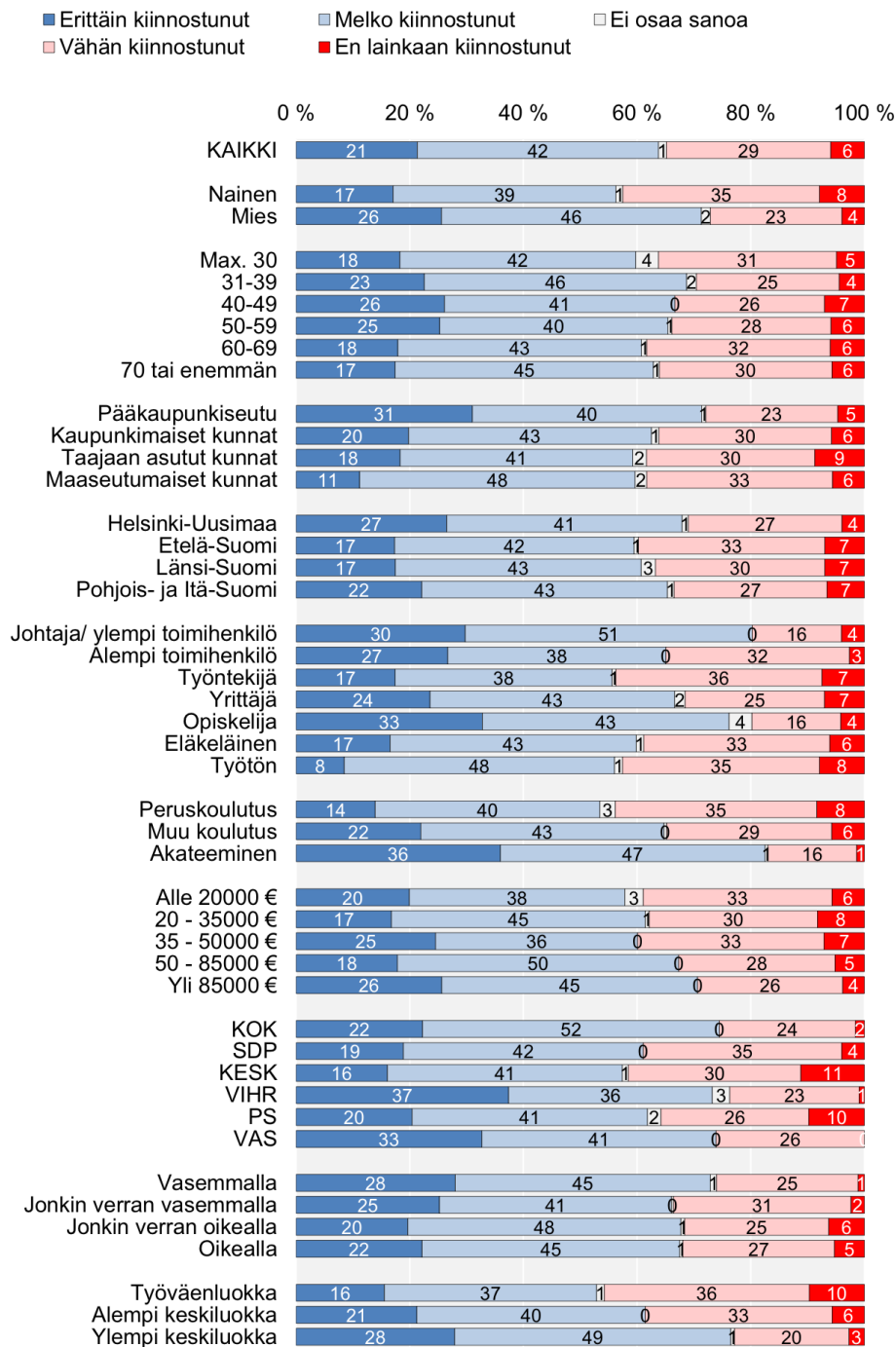
Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödyttöä tutkimusta. Väestökohtainen tarkastelu 26

Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja. Väestökohtainen tarkastelu 27

Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: tutkimusvarat pitäisi kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille. Väestökohtainen tarkastelu 28

Tieteen kiinnostavuus verrattuna eräisiin muihin asioihin väestötasolla

Tiedettä ja tutkimusta kohtaan tunnettu kiinnostus (%), n=1085

Tiedettä ja sen kehitystä koskevan tiedon tärkeimmät lähteet iän mukaan

Taulukko 1. Kaksi tärkeintä tiedettä ja sen kehitystä koskevan informaation lähdettä iän mukaan (%).						
	Max. 30	31-39	40-49	50-59	60-69	70+
Sanomalehdet (painettu ja digi)	22	25	29	40	45	48
Radio (myös verkossa)	6	2	4	7	10	13
Televisio (myös verkossa)	19	26	34	37	54	48
Muut verkkosivut ja hakukoneet	17	24	31	25	24	17
Sosiaalinen media	17	7	2	4	2	3
Videopalvelut	17	14	6	7	1	3
Podcastit	9	5	4	2	0	1
Tieto- ja ammattikirjallisuus	15	20	21	17	21	14
Tieteelliset julkaisut	19	16	14	14	11	8
Tiedekeskukset, tiedemuseot ja näyttelyt	5	4	4	3	3	1
Yleistajuiset tiedelehdet	8	20	16	13	10	14
Yleisötahtumat, seminaarit, luennot	1	2	2	4	1	6
Oma työ tai koulutus	18	11	10	8	6	4

Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus puoluekannan mukaan

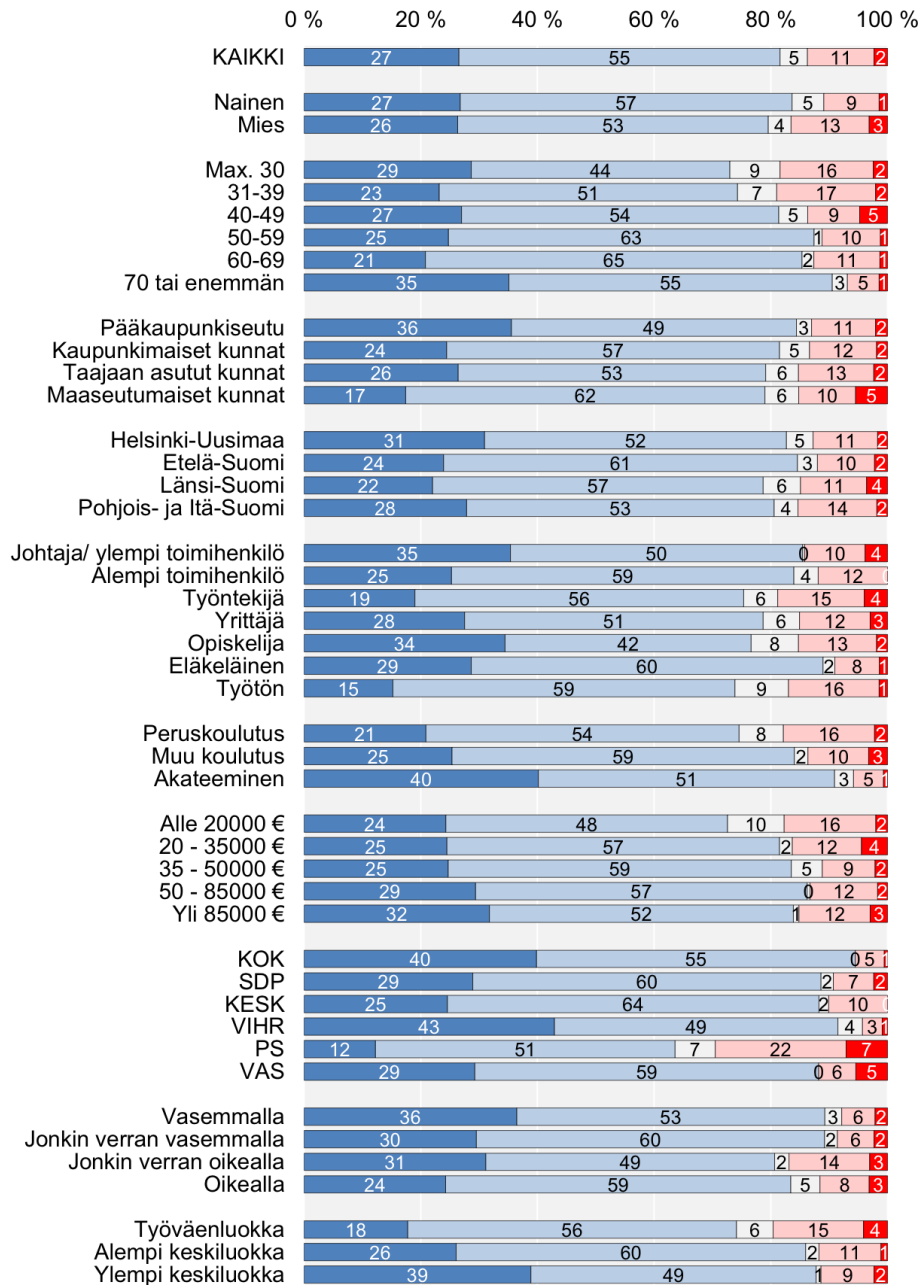
Taulukko 2. Luottamus yhteiskunnallisia instituutioita kohtaan. Mielenpitoet puoluekannatuksen mukaan. Taulukon luvut ovat hyvin ja melko suurta luottamusta tuntevien yhteenlaskettuja osuuksia. (%)

	KOK	SDP	KESK	VIHR	PS	VAS
Ammattikorkeakoulut	83	84	83	82	62	83
Ammattiyhdistysliike	21	61	30	58	26	72
Euroopan unioni	72	70	60	78	15	64
Kansalaisjärjestöt	39	52	48	69	24	60
Kirkko	49	42	72	36	30	20
Media, tiedotusvälineet	69	63	68	76	36	58
Oikeuslaitos ja tuomioistuimet	90	80	88	81	50	76
Poliisi	96	86	89	88	68	71
Poliittiset puolueet	32	29	40	41	14	36
Puolustusvoimat	97	89	93	88	80	66
Suuryritykset	65	29	61	25	26	18
Valtiolliset tutkimuslaitokset	87	84	78	87	57	86
Yliopistot ja korkeakoulut	94	89	88	92	64	88

Yhteiskunnallisiin instituutioihin kohdistettu luottamus: yliopistot ja korkeakoulut

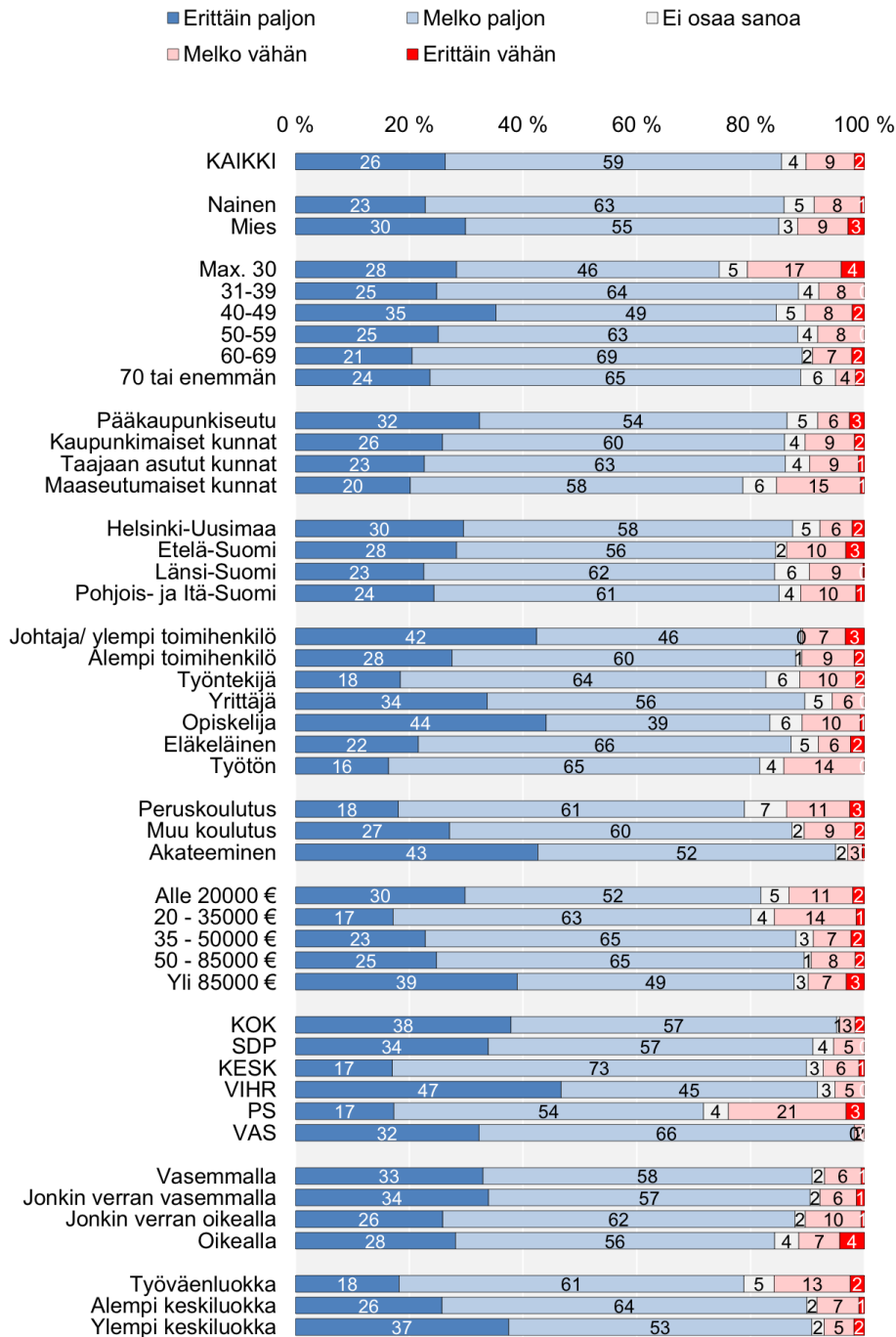
Luottamus yhteiskunnallisia instituutioita kohtaan:
yliopistot ja korkeakoulut (%), n=1085

■ Hyvin suurta ■ Melko suurta ■ Ei osaa sanoa ■ Melko vähäistä ■ Hyvin vähäistä

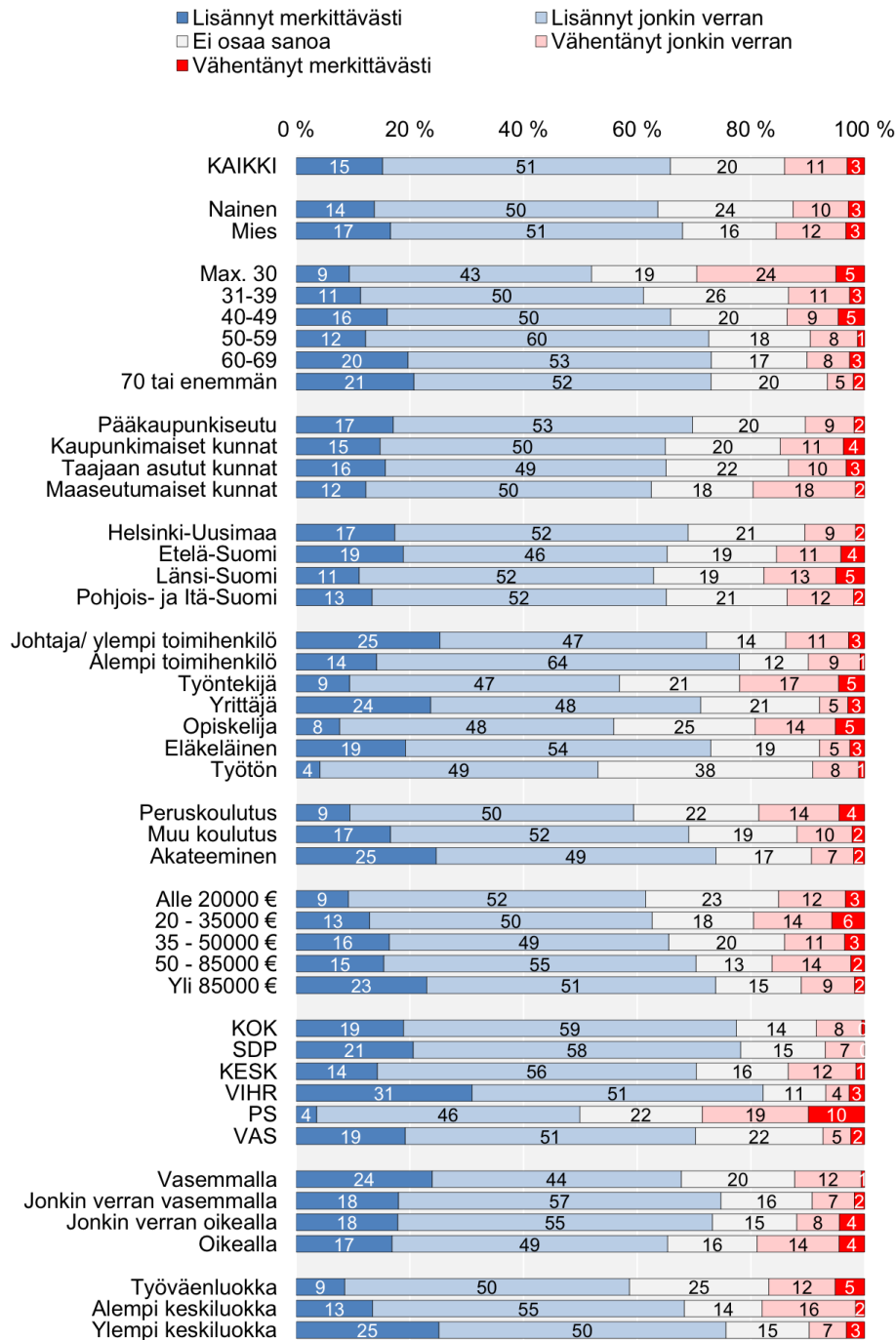
Tieteeseen tunnetun luottamuksen väestökohtainen tarkastelu

Kuinka paljon yleisesti ottaen luottaa tieteeseen ja tutkimukseen (%),
n=1085

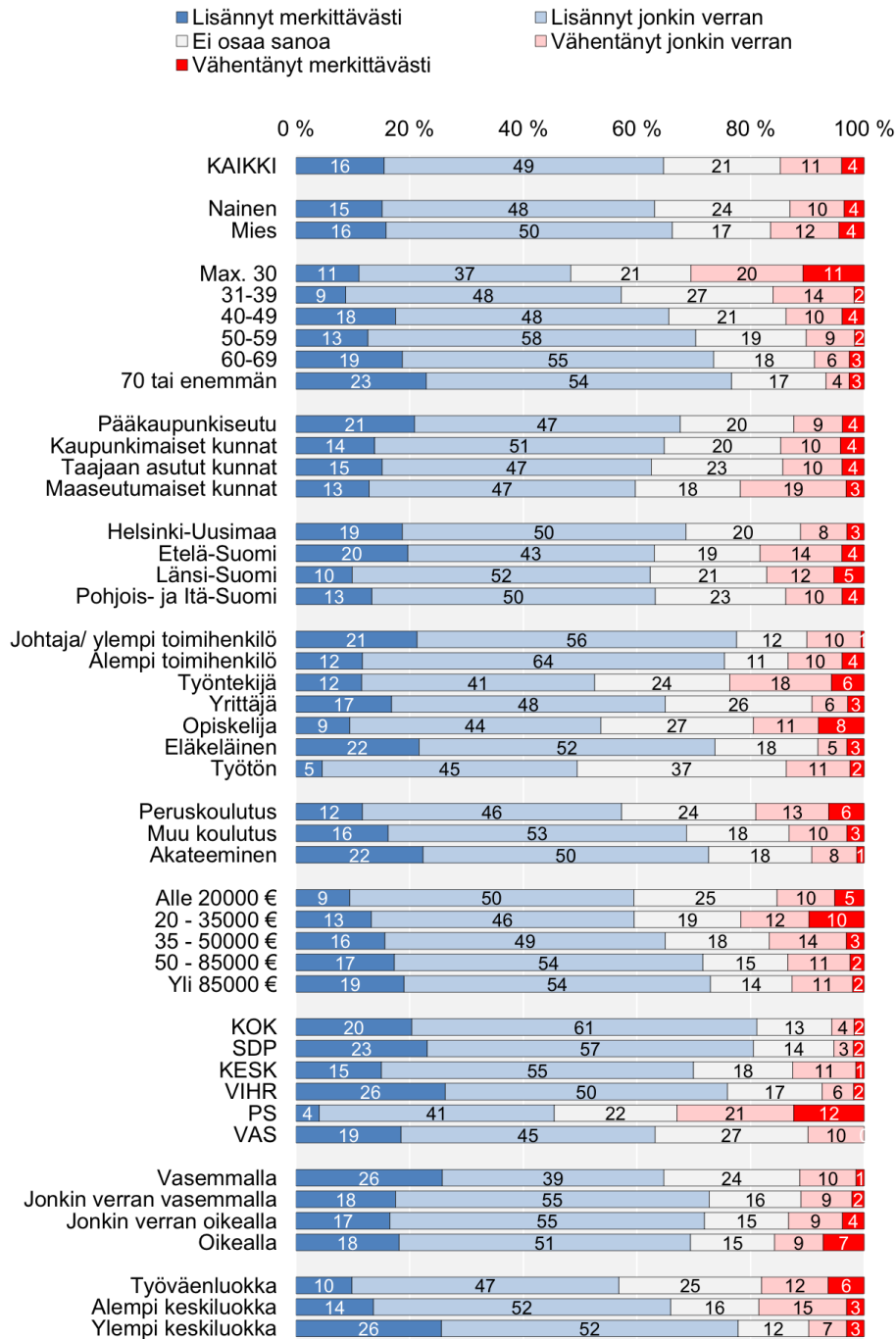
Koronaepidemian vaikutus luottamukseen yleensä ottaen tiedettä ja tutkimusta kohtaan. Väestökohtainen tarkastelu

Koronaepidemian vaikutus eräitä tahoja kohtaan tunnettuun
luottamukseen: tieteeseen ja tutkimukseen yleensä (%), n=1085

Koronaepidemian vaikutus luottamukseen tutkijoita kohtaan. Väestökohtainen tarkastelu

Koronaepidemian vaikutus eräitä tahoja kohtaan tunnettuun luottamukseen: tutkijoihin (%), n=1085

Arvioita erinäisiin tieteen luotettavuutta koskeviin väitteisiin puoluekannan mukaan

Taulukko 3. Tieteen luotettavuuteen liittyviä mielipiteitä. Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan. Taulukon luvut ovat täysin ja jokseenkin samaa mieltä olevien yhteenlaskettuja osuuksia (%).						
	KOK	SDP	KESK	VIHR	PS	VAS
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat nojautuvat toiminnassaan eettisiin periaatteisiin.	76	69	72	86	44	80
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat tekevät työtään yhteiseksi hyväksi.	77	83	80	86	60	75
Tieteeseen voi luottaa, koska tutkijat ovat riippumattomia.	74	67	61	76	44	63
Ristiriitaisetkin näkemykset kuuluvat tieteeseen, eikä asiantuntijoiden erimielisyys siten kerro tieteen epäluotettavuudesta.	93	91	83	88	84	92
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat usein tekevät virheitä.	11	13	11	8	26	4
Tieteeseen ei voi luottaa, koska tutkijat ovat tutkimuksissaan riippuvaisia rahoittajistaan.	31	31	36	26	58	23
Tieteeseen ei voi luottaa, koska saman alan asiantuntijat voivat olla jostakin asiasta täysin eri mieltä.	19	23	23	14	32	6

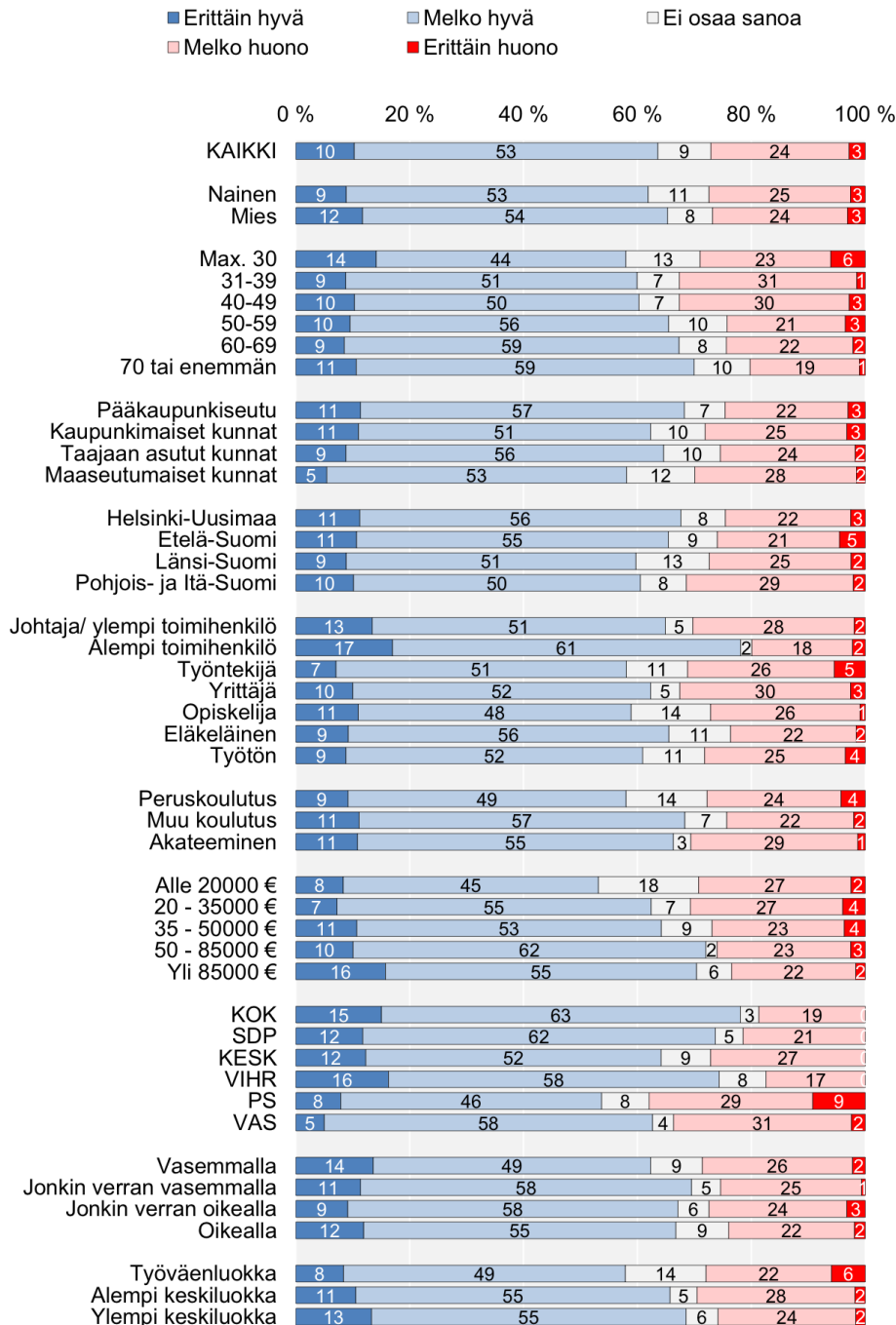
Arvioita erinäisiin tieteen tilaa koskeviin väitteisiin puoluekannan mukaan

Taulukko 4. Kuinka hyvin tai huonosti eräät tieteeseen liittyvät asiat ovat Suomessa? Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan. Taulukon luvut ovat erittäin hyvin ja melko hyvin vastanneiden yhteenlaskettuja osuuksia (%).

	KOK	SDP	KESK	VIHR	PS	VAS
Tieteen ja tutkimuksen taso yleisesti ottaen	94	91	89	88	77	94
Teknologian taso yleisesti ottaen	95	91	90	93	78	92
Tutkimuksen riippumattomuus ja puolueettomuus	87	77	79	85	52	84
Tutkijoiden etiikka ja moraali	89	84	82	85	57	85
Tutkijoiden sananvapauden tila	90	90	82	85	57	81
Tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille	78	74	64	74	54	63
Tutkimusrahoituksen riittävyys	35	30	34	25	38	18
Tieteen kyky tuottaa luotettavia tuloksia	91	80	83	88	68	84
Tutkimuksen hyödyllisyys yhteiskunnan kannalta	84	87	83	91	59	86

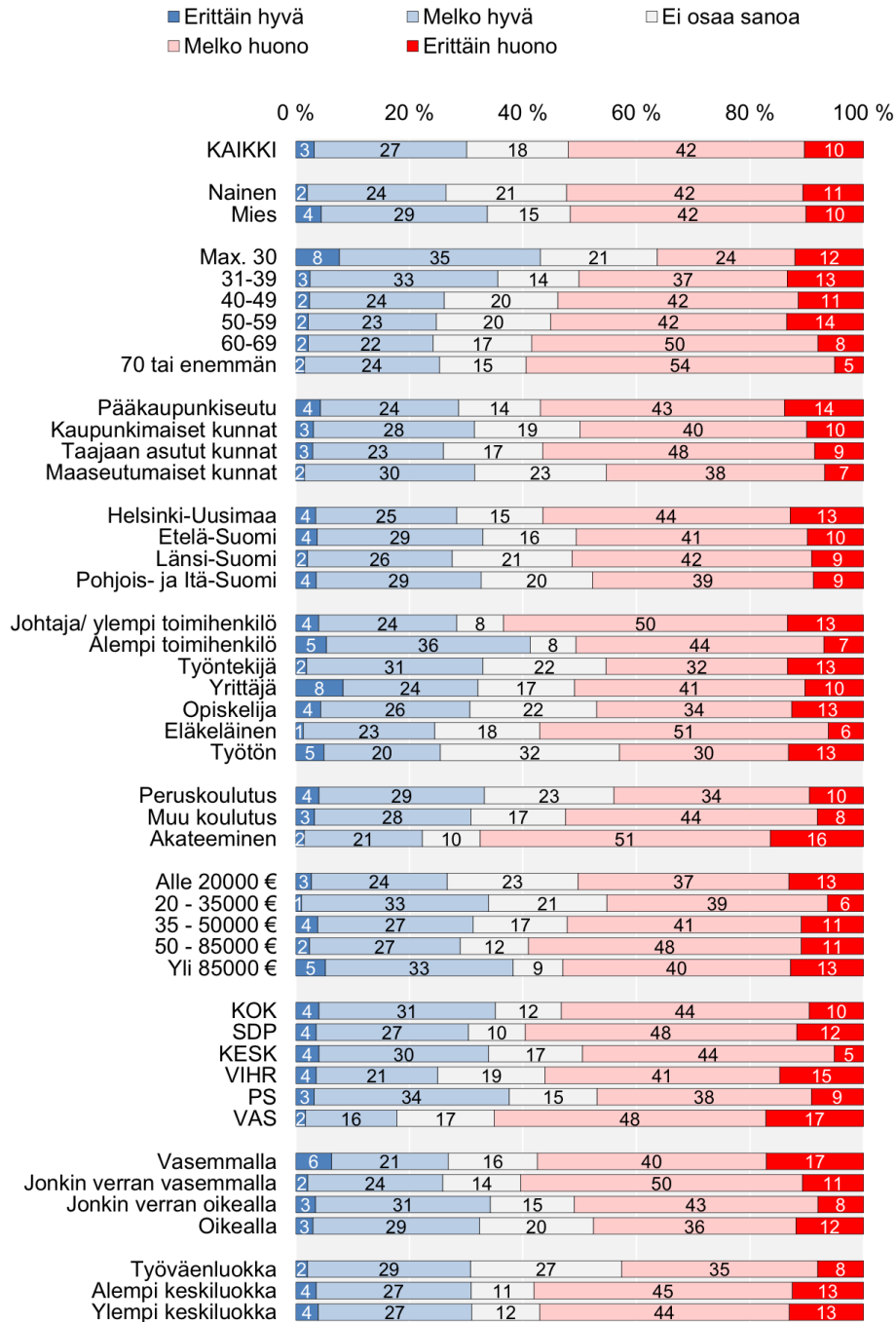
Arvio tieteen ja tutkimuksen tilasta: tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille. Väestökohtainen tarkastelu

Kuinka hyvin tai huonosti eräät tieteeseen liittyvät asiat ovat
Suomessa: tieteestä ja sen tuloksista viestiminen kansalaisille (%),
n=1085

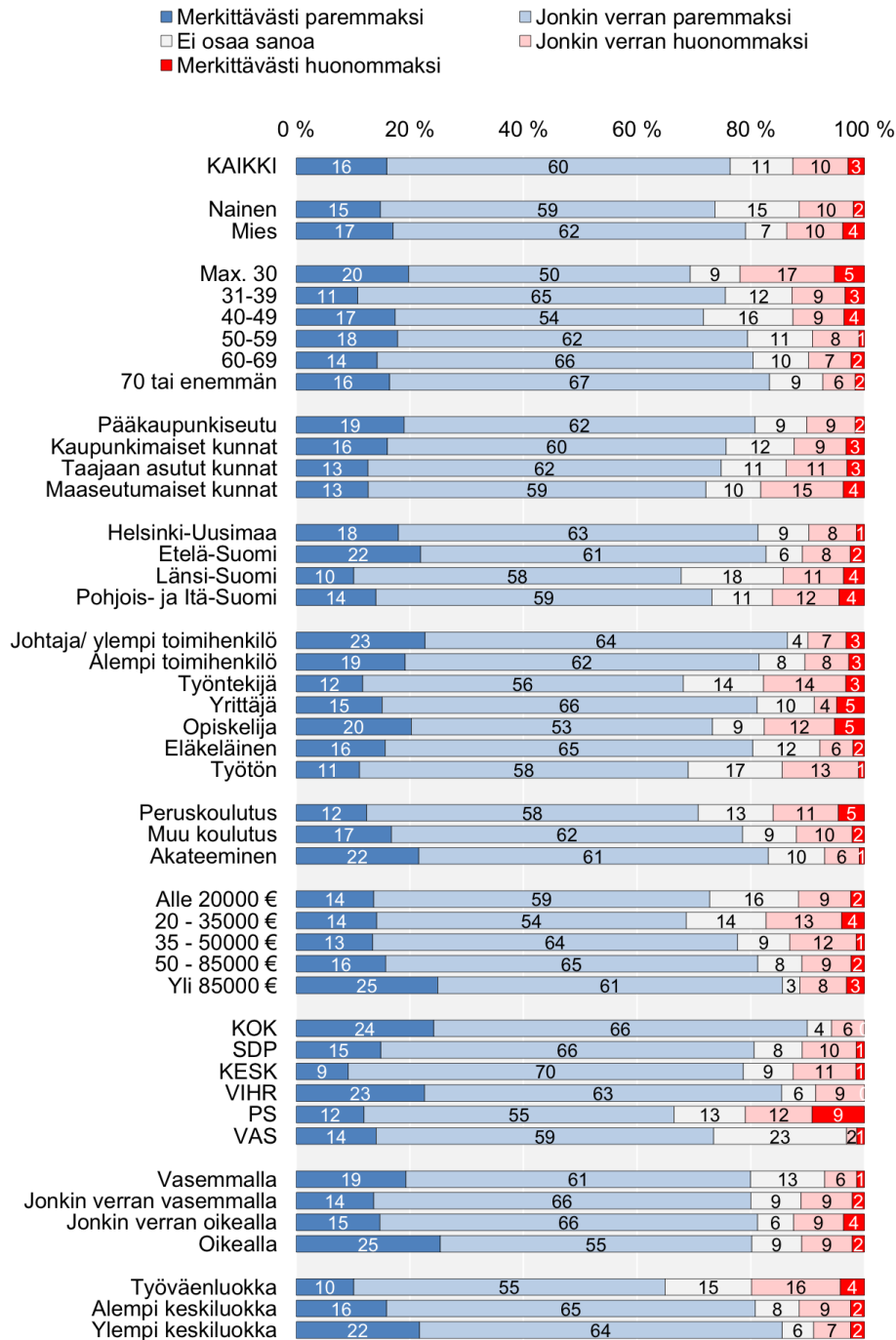
Arvio tieteen ja tutkimuksen tilasta: tutkimusrahoituksen riittävyys. Väestökohtainen tarkastelu

Kuinka hyvin tai huonosti eräät tieteeseen liittyvät asiat ovat Suomessa: tutkimusrahoituksen riittävyys (%), n=1085

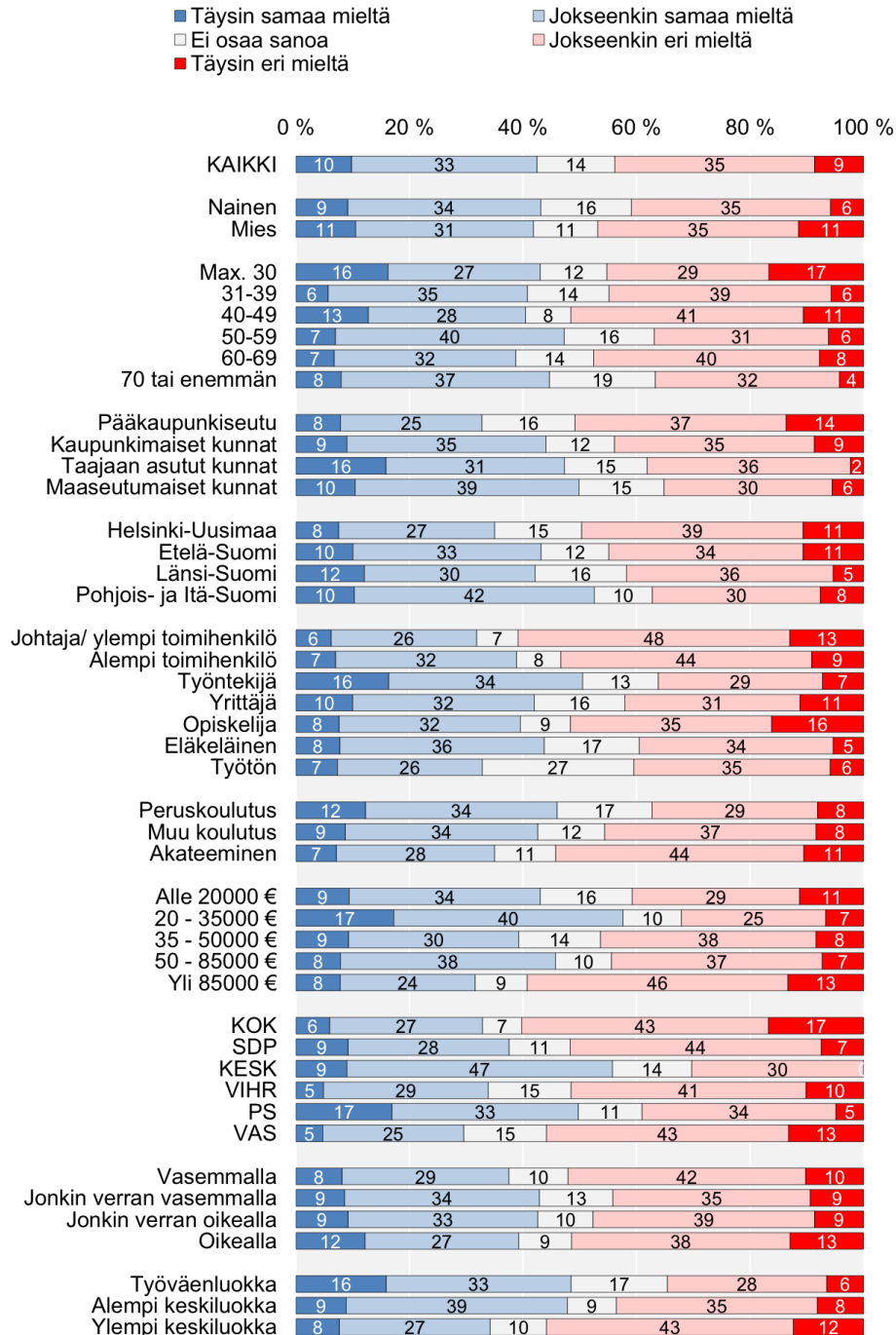
Arvio tieteen ja tekniikan vaikutuksista arkielämään tulevaisuudessa. Väestökohtainen tarkastelu

Miten arvioi tieteen ja tekniikan kehityksen muuttavan ihmisten arkielämää seuraavien 10-20 vuoden aikana (%), n=1085

Arvio väitteestä: tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti. Väestökohtainen tarkastelu

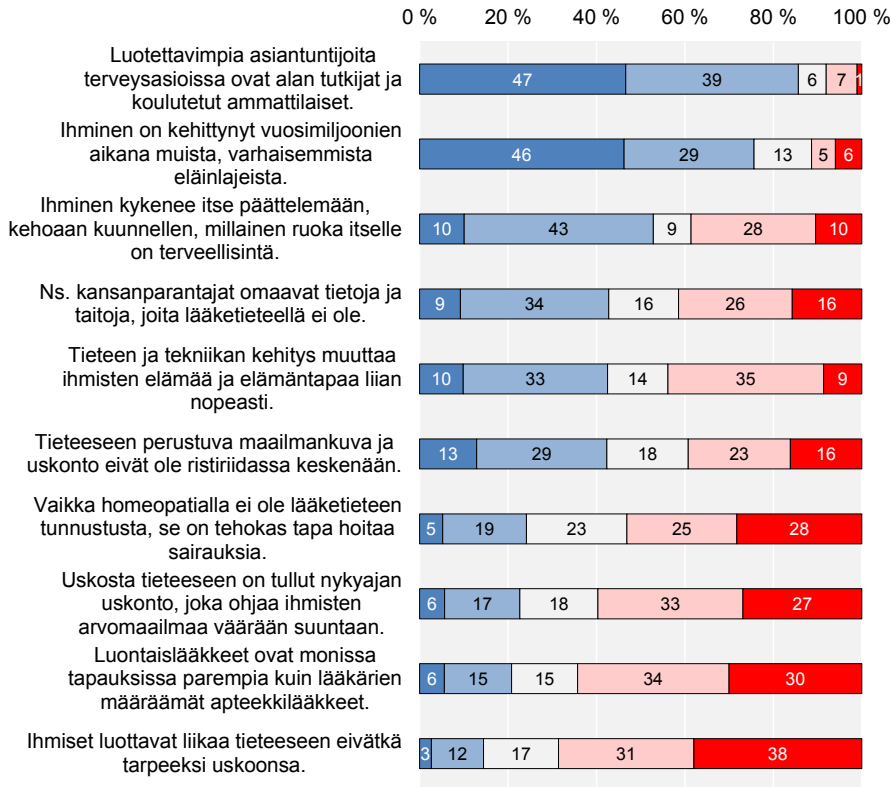
"Tieteen ja tekniikan kehitys muuttaa ihmisten elämää ja elämäntapaa liian nopeasti" (%), n=1085

Arvioita tieteen ja arkielämän välisistä suhteista

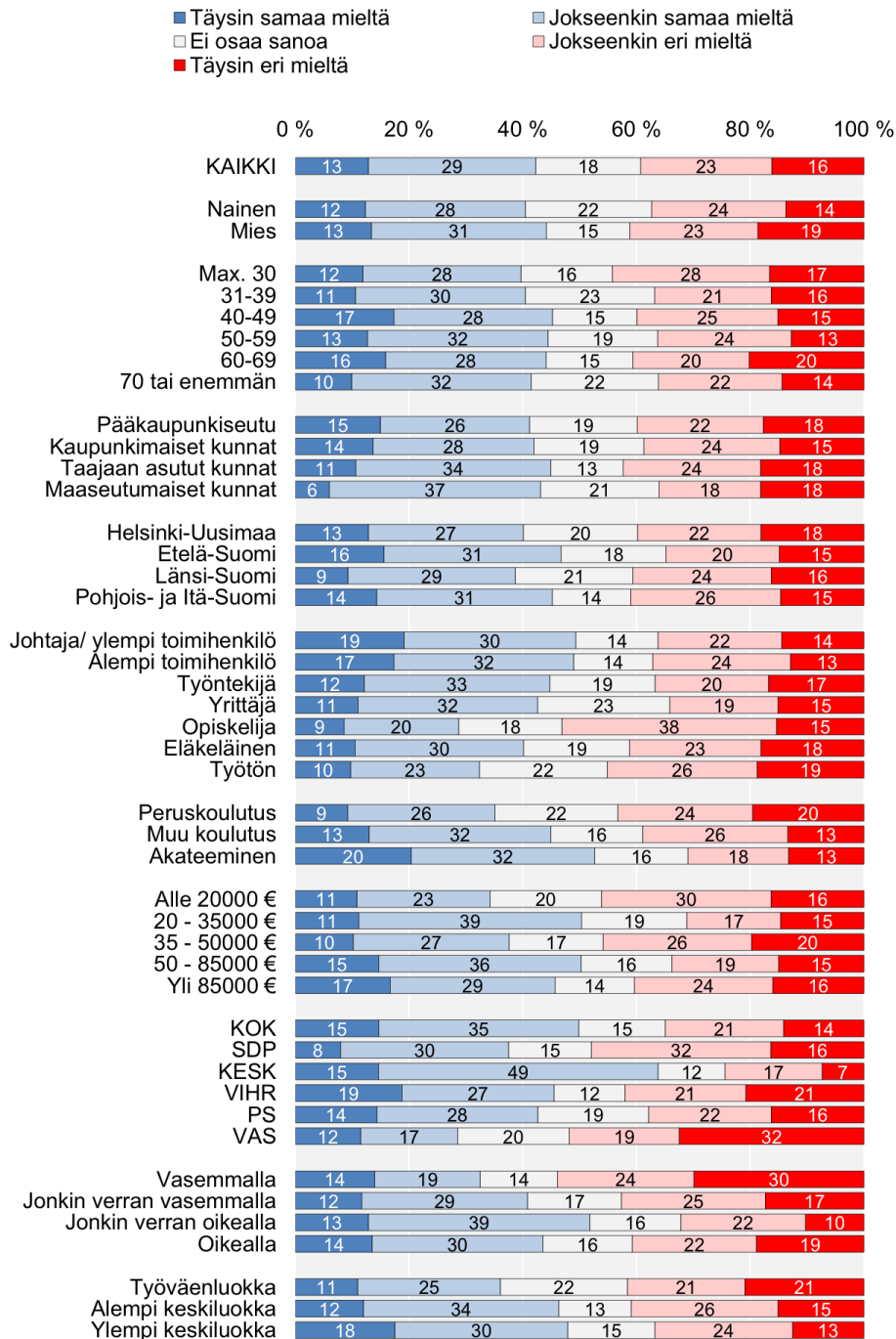
Tieteen ja arkielämän väliseen suhteeseen liittyviä mielipiteitä (%),
n=1085

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä □ Ei osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

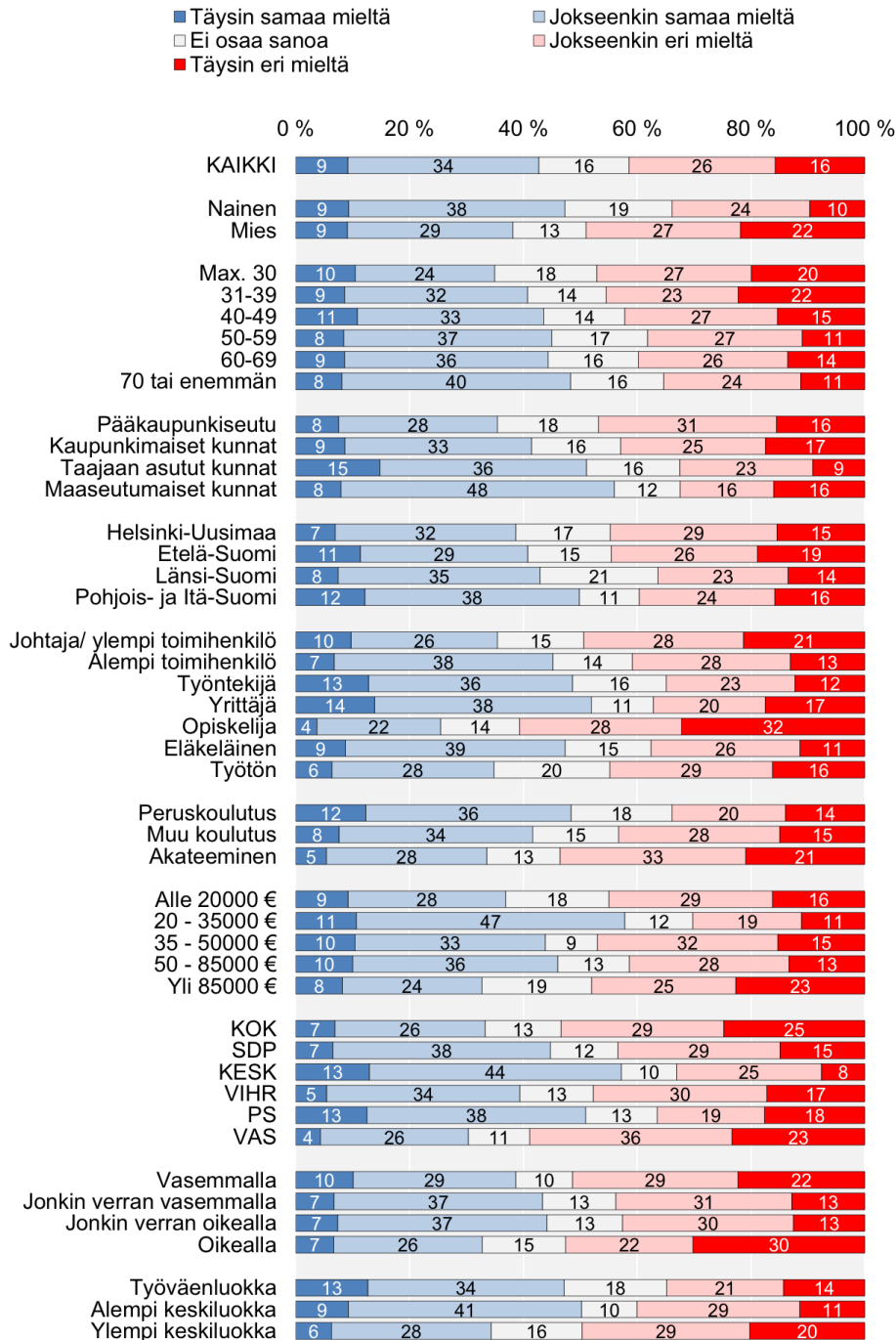
Arvio väitteestä: tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ole ristiriidassa keskenään. Väestökohtainen tarkastelu

"Tieteeseen perustuva maailmankuva ja uskonto eivät ole ristiriidassa keskenään" (%), n=1085

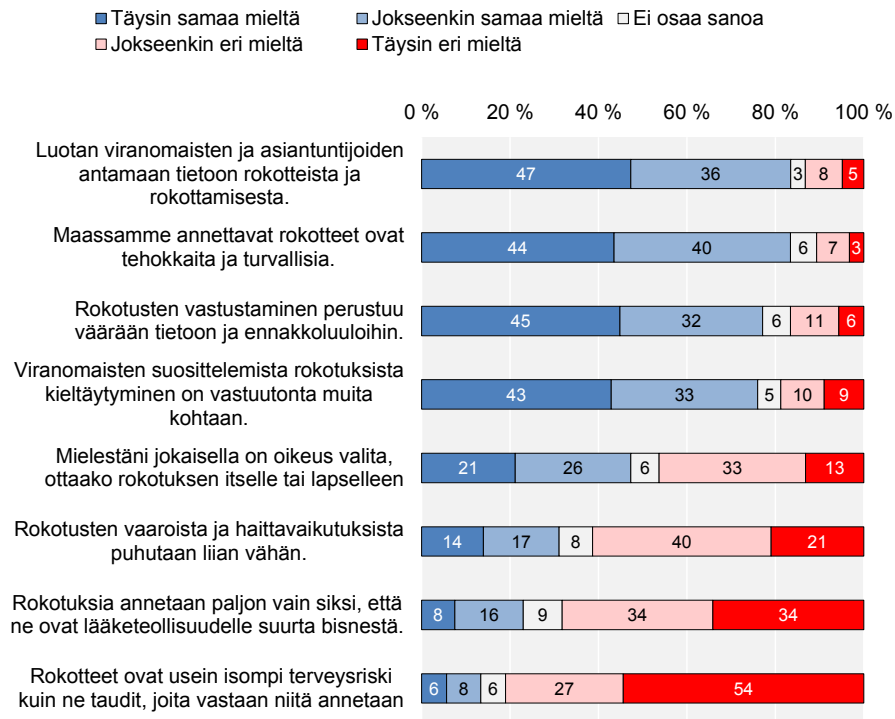
Arvio väitteestä: ns. kansanparantajat omaavat taitoja ja tietoja, joita lääketieteellä ei ole.
Väestökohtainen tarkastelu

"Ns. kansanparantajat omaavat tietoja ja taitoja, joita lääketieteellä ei ole" (%), n=1085

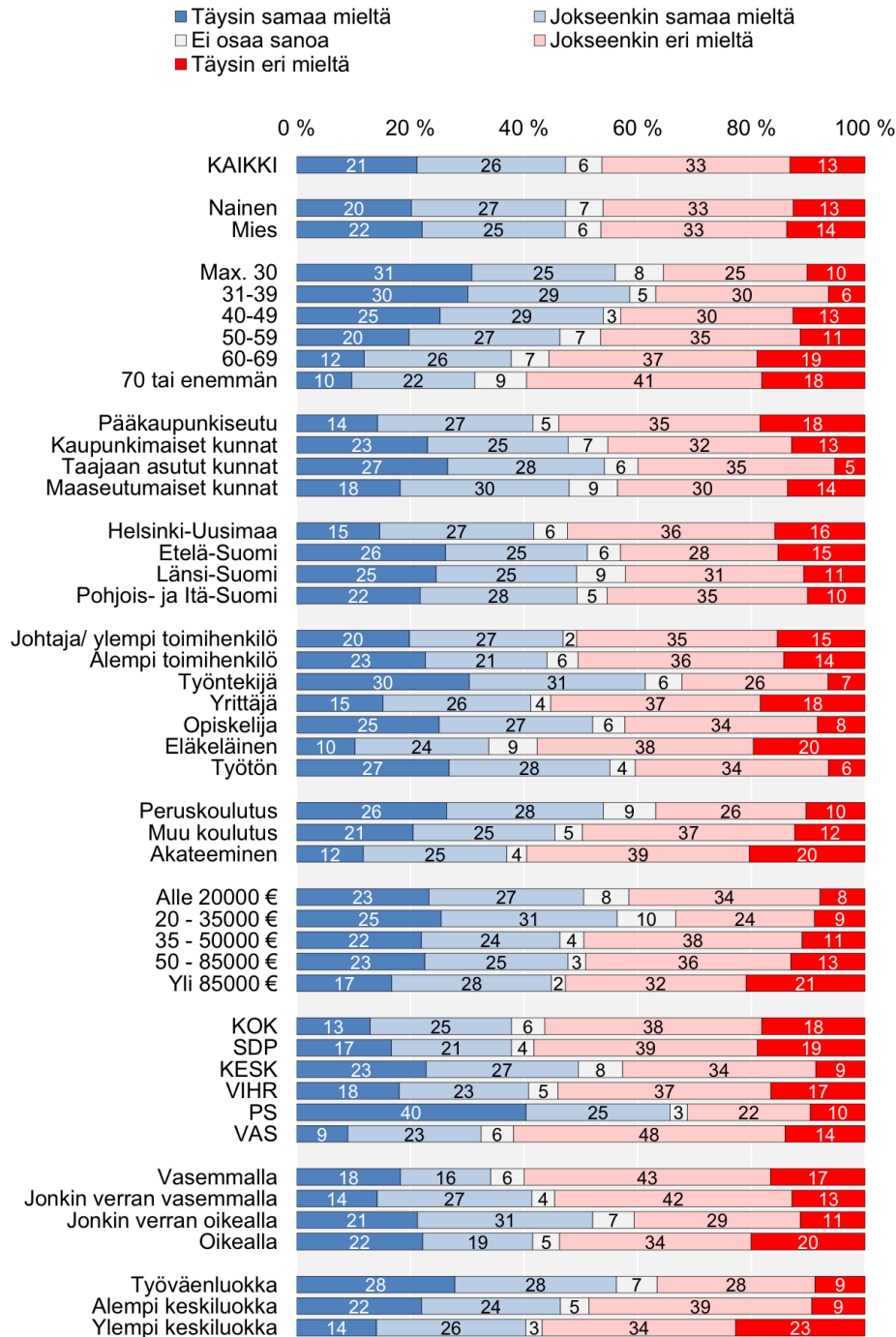
Rokotuksia koskevia mielipiteitä

Rokotuksia koskevia mielipiteitä (%), n=1085

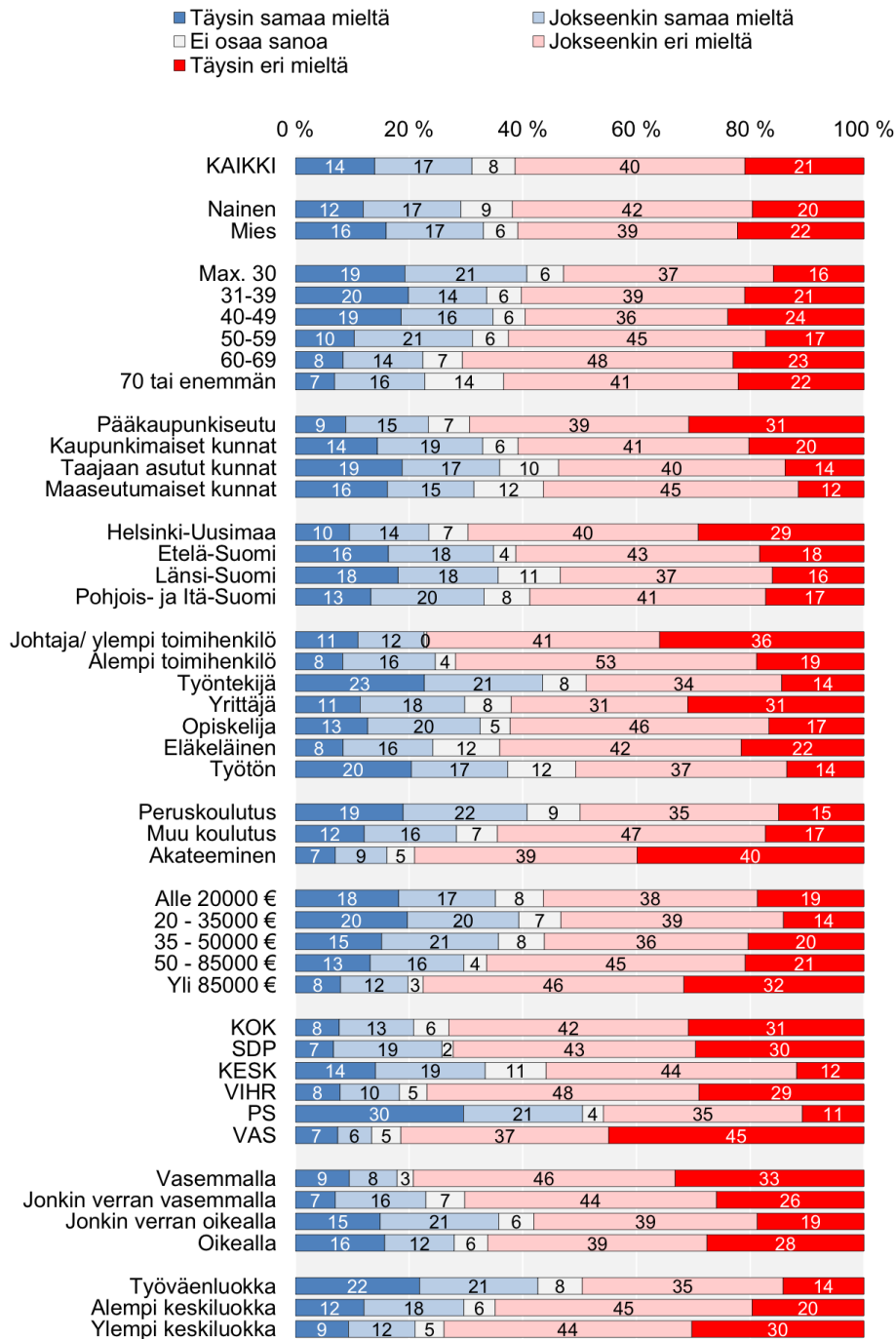
Mielipiteitä rokotuksista: mielestäni jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselle ja lapselleen. Väestöpohjainen tarkastelu

"Mielestäni jokaisella on oikeus valita, ottaako rokotuksen itselle ja lapselleen" (%), n=1085

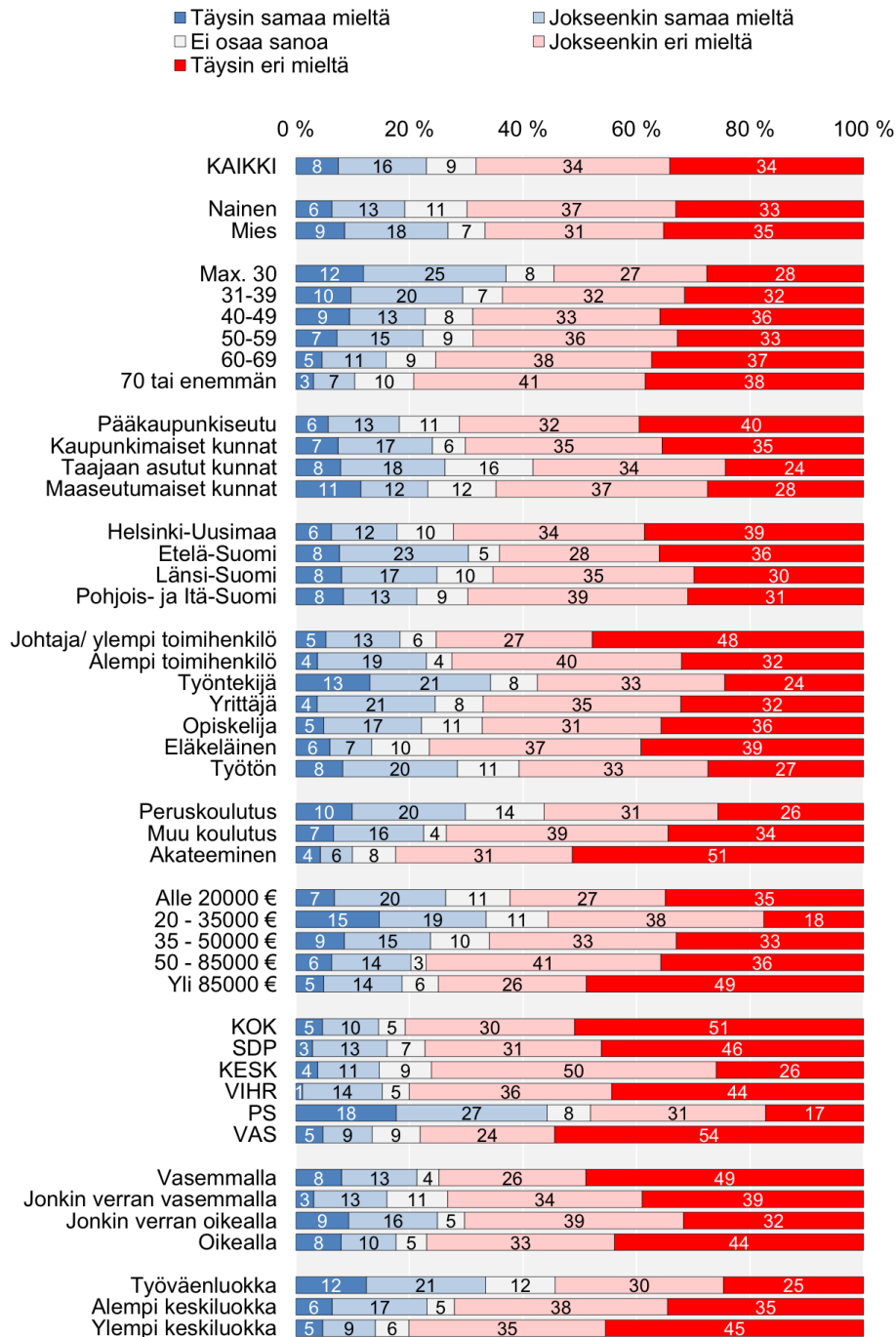
Mielipiteitä rokotuksista: rokotusten vaaroista ja haittavaikutuksista puhutaan liian vähän. Väestöpohjainen tarkastelu

"Rokotusten vaaroista ja haittavaikutuksista puhutaan liian vähän" (%),
n=1085

Mielipiteitä rokotuksista: rokotuksia annetaan vain siksi, että ne ovat lääketeollisuudelle suurta bisnestä. Väestöpohjainen tarkastelu

"Rokotuksia annetaan paljon vain siksi, että ne ovat lääketeollisuudelle suurta bisnestä" (%), n=1085

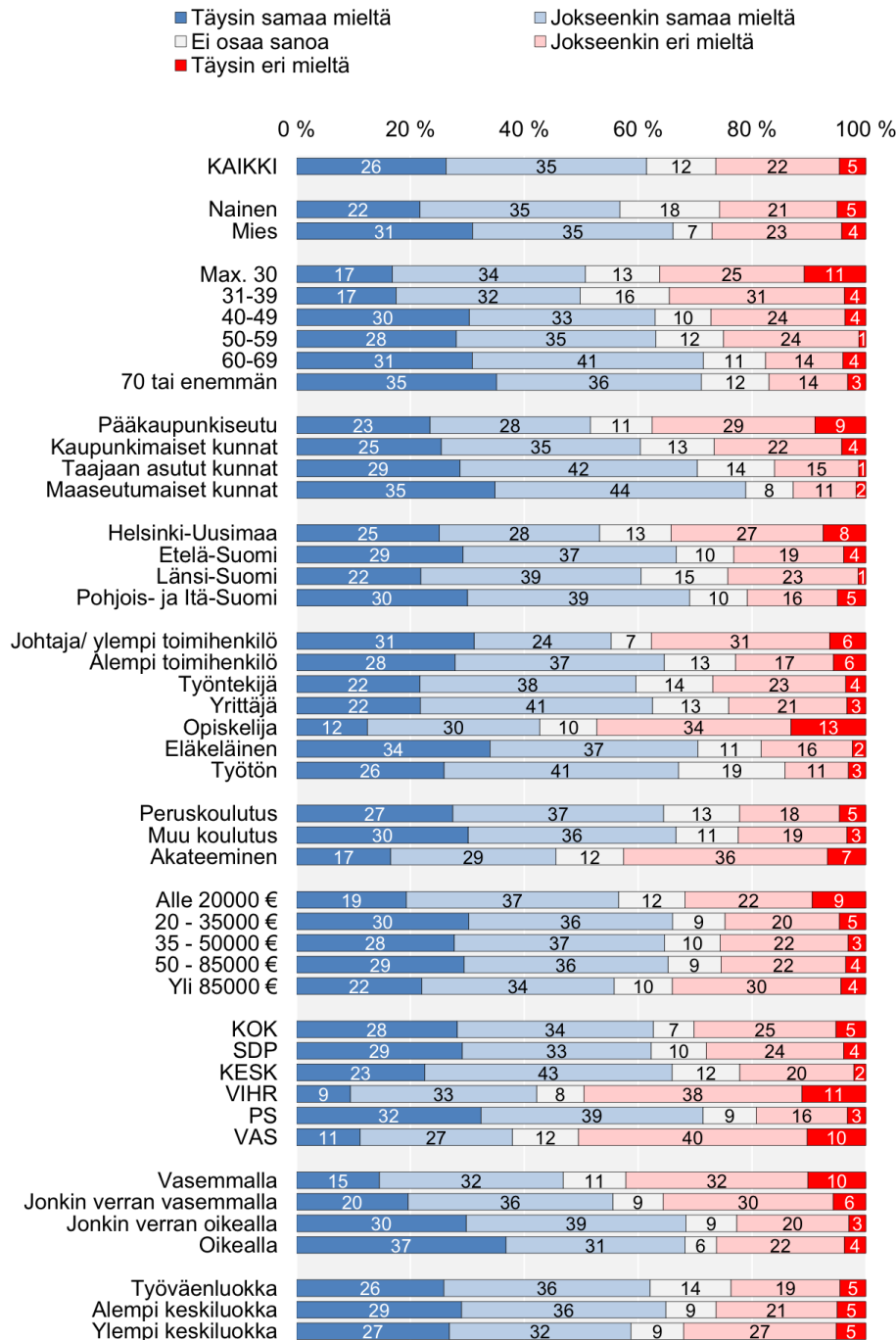
Tieteen ja politiikan väliseen suhteeseen liittyviä arvioita puoluekannan mukaan

Taulukko 5. Tieteen ja politiikan väliseen suhteeseen liittyviä mielipiteitä (tekstejä muokattu). Mielipiteet puoluekannatuksen mukaan. Taulukon luvut ovat täysin ja jokseenkin samaa mieltä olevien yhteenlaskettuja osuuksia (%).

	KOK	SDP	KESK	VIHR	PS	VAS
Pol. päätöksenteon tulee pohjautua tieteeseen ja tutkimustietoon.	89	79	78	87	76	91
Tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan.	63	62	66	42	71	38
On oikein, että tutkijat osallistuvat julkiseen keskusteluun ja antavat suosituksia päätöksenteon pohjaksi	89	89	83	91	80	88
Poliittisessa päätöksenteossa käytetään liian vähän hyväksi tiet. tutkimukseen perustuvaa tietoa.	80	75	64	80	68	85
Politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin.	38	37	46	24	68	30

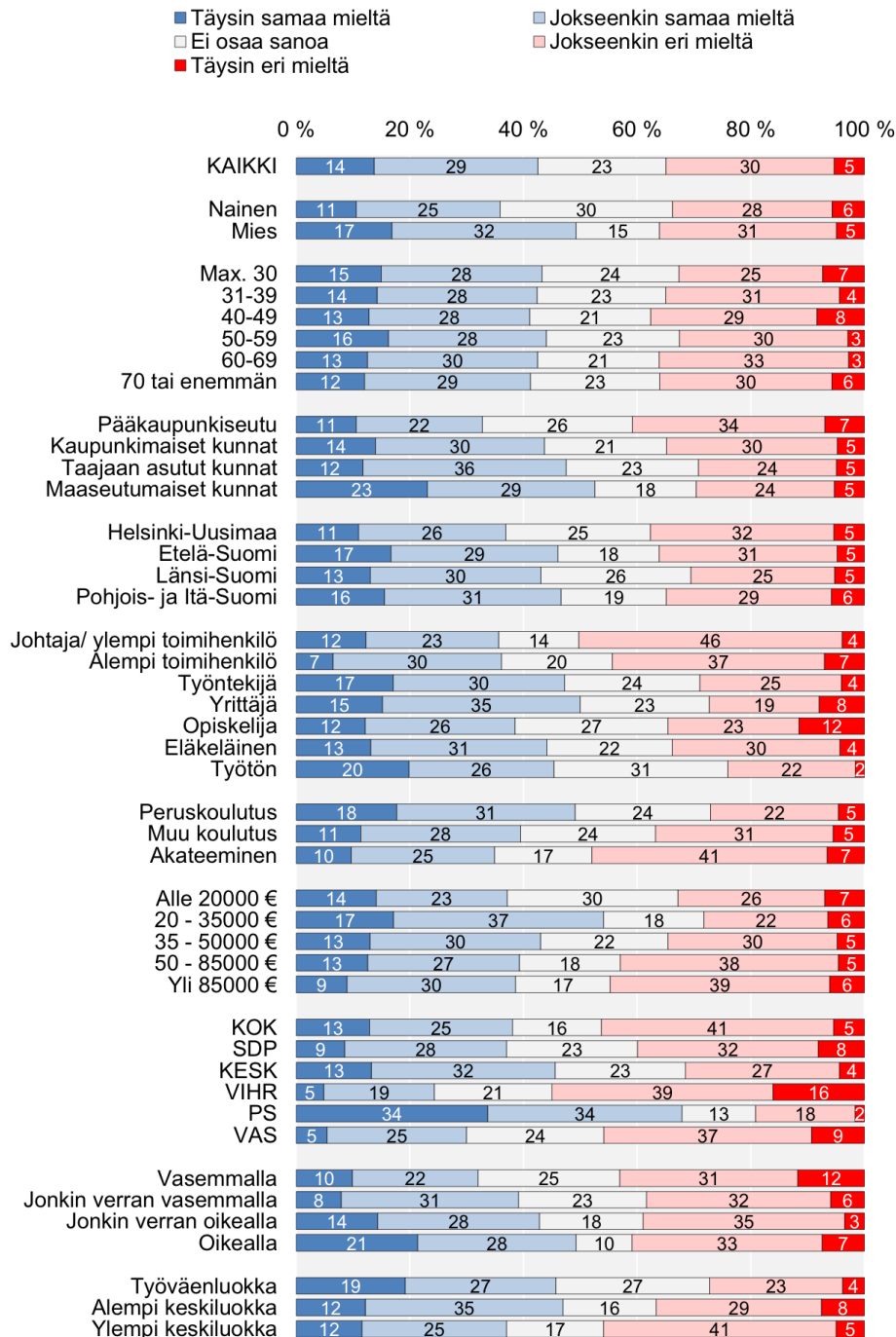
Arvio tieteen ja politiikan välisestä suhteesta: tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan. Väestökohtainen tarkastelu

"Tutkijoiden ei pidä sekaantua politiikkaan" (%), n=1085

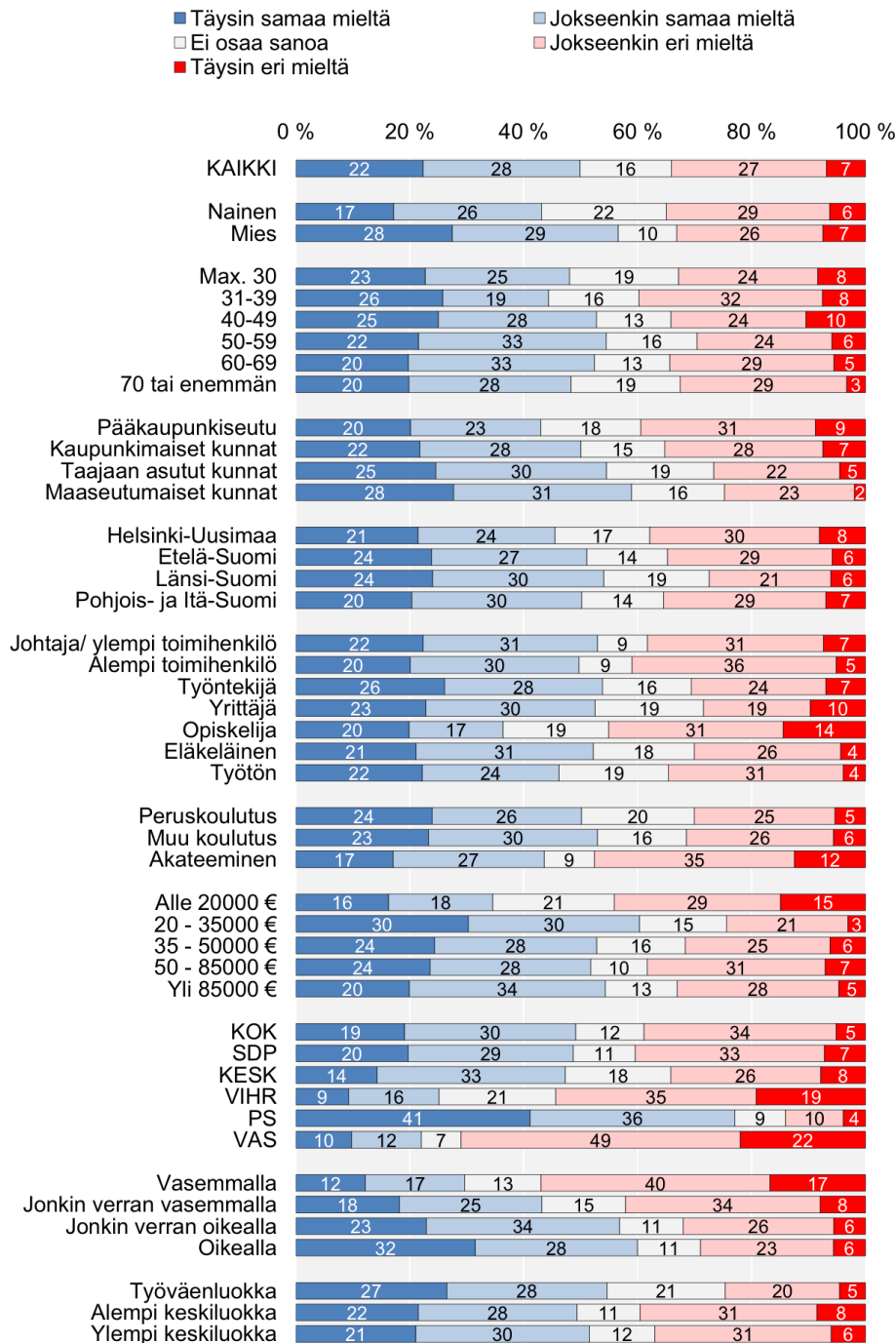
Arvio tieteen ja politiikan välisestä suhteesta: politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin. Väestökohtainen tarkastelu

"Politiikka vaikuttaa liikaa tutkimukseen ja tutkijoiden mielipiteisiin" (%),
n=1085

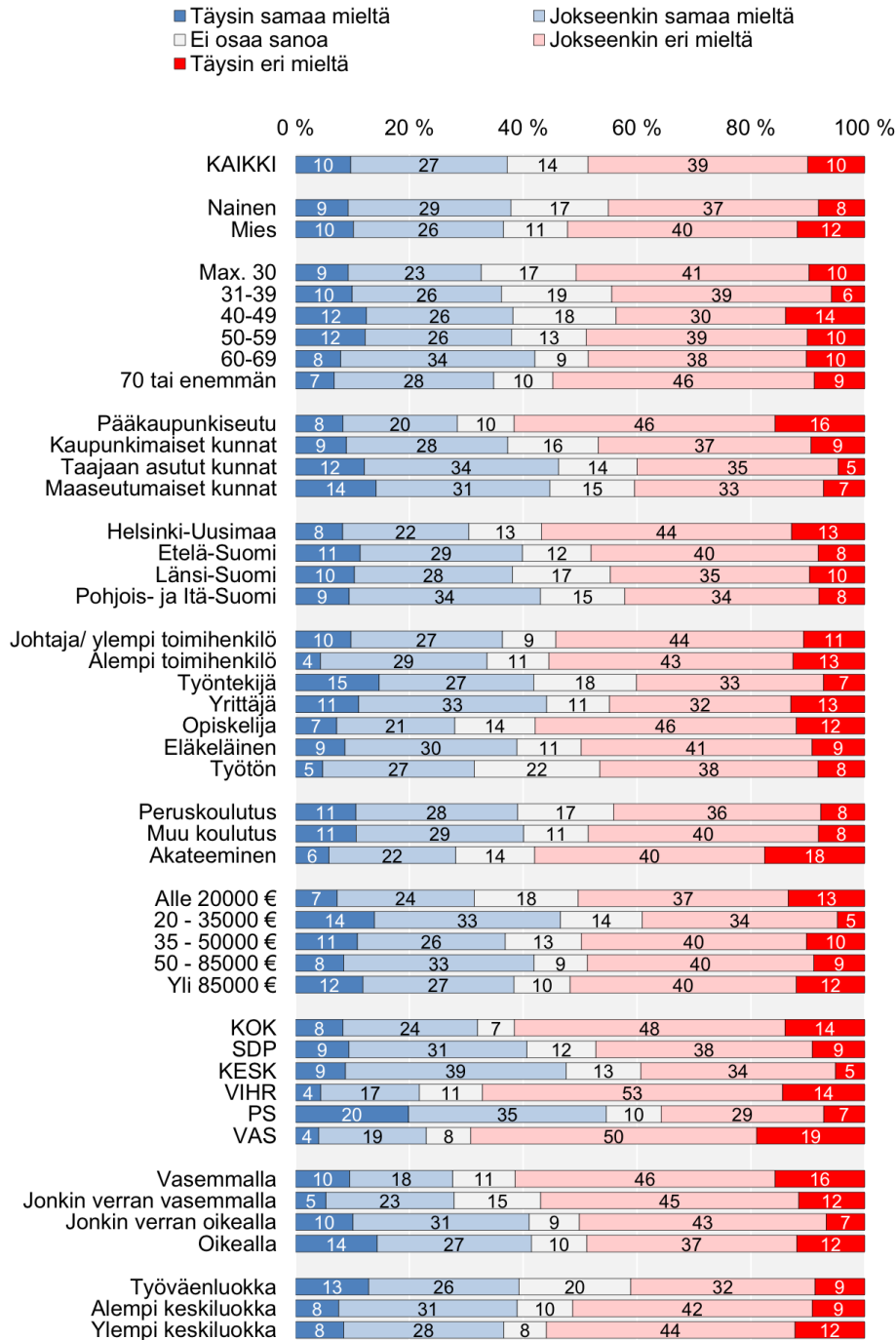
Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta. Väestökohtainen tarkastelu

"Maassamme tehdään veronmaksajien rahoilla paljon hyödytöntä tutkimusta" (%), n=1085

Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja. Väestökohtainen tarkastelu

"Jos valtion menoja joudutaan leikkaamaan lähivuosina, myös tutkimus- ja kehitysmenoja tulee supistaa kuten muitakin menoja" (%),
n=1085

Arvio tieteen ja yhteiskunnan suhteesta: tutkimusvarat pitäisi kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille. Väestökohtainen tarkastelu

"Tutkimusvarat pitäisi kohdentaa vain taloudellisesti parhaiten hyödynnettäville tieteenaloille" (%), n=1085

